

Armsad isad ja vanaisad, head kuulajad.

Kui ma üleeile oma lapse lasteaias isadepäeva hommikul käisin, oli saal mehi tihedalt täis. Sadakond isa, kasuisa ja vanaisa töid majja suure annuse energiat ja rõõmu.

Lapsed olid teinud oma isadele kingiks käejälgedega särgid- ikka selleks, et ende väikeste käte soojus ka siis südame lähedal oleks, kui lapsel on parasjagu mujal tegemist. Rõõmsalt lauldi ja tantsiti koos lastega muusikaõpetaja range taktikepi järgi. Ja keegi ei näinud häbenevat oma rõõmu olla "pehmeid väärtusi austav mees".

Ühiskonnateadlased ja psühholoogid soovivad isadust defineerida mitte niivõrd bioloogilise kui sotsiaalse prisma kaudu. Mis inimkeeli tähendab, et isa on see, kes on ka tegelikult lapse kasvatamisega seotud, suunab tema elu ja selle eest vastutab.

Tänase pidupäeva tervituseks ainst otsides sattusin huvitavale pealkirjale:

"Pöörakem isadele enam tähelepanu. Isad vajavad ühiskonna ja eriti emade (!) tunnustust."

Tegemist oli Ameerika Ühendriikides äsja avaldatud uuringuga, millest selgus, et isad pole mitte alamotiveeritud oma lastega tegelema, vaid ühiskonnas levinud hoiakud eelistavad ja tunnustavad pigem neid asju, mida teevad emad.

Ja emad omakorda soovivad, et isad veedaksid lastega aega nii nagu ema ütleb ja tahab. Justkui mõistmata, et mehed teevadki enamus asju teistmoodi kui naised. Isad ei "emmeta", isad "issitavad" ja see on hoopis teine asi...

Ka Eesti sotsiaalministeeriumi tellitud isade rolli ja ühiskonna hoiakuid käsitlev uuring ütleb, et

hoiakute ja tegelikkuse vahel haigutab meil sügav lõhe.

Tõepoolest, avalik arvamus näib toitvat mõtet, et Eesti isad pole vastutustundlikud, on töönarkomaanid ega huvitu laste kasvatamisest ja nendega aja veetmisest.

Avaliku arvamuse jõud on nii tugev, et minulgi võttis tükk aega harjuda lasteaias hommikuti valitseva isadeküllusega. Kas rootslaste kuulsad maailma parimad abikaasad ja isad on ka Eestis normiks saamas?

Tõepoolest, Euroopa elukvaliteedi uuringus seisab must-valgelt kirjas, et rootslaste, norrakate ja poolakate kõrval kulutavad just Eesti isad laste eest hoolitsemisele Euroopa Liidus kõige rohkem aega.

Sarnaselt meestele on ka Eesti emad laste eest hoolitsemisele kulutatava aja osas Euroopa esirinnas. Paraku on aga ka käärid naiste ja meeste poolt lastele kulutatud aja vahel just Eestis kõige suuremad.

Kuigi meie hoiakud pooldavad pigem seda, et väikelapsega jääb koju ema, töötavad Eesti emad kaugelt enam kui Euroopa Liidus keskmiselt. Selle foonil, et Eesti mehelt oodatakse pigem raha teenimist ja eneseteostust karjääriredelil, on tore teada, et kõige selle nn "köva väärtuse" kõrval on meie isad üha enam leidnud aega laste jaoks.

Ameeriklaste uuring rääkis veel, et kui varem arvati, et pere terviklikkus ja laste heaolu sõltub isade kaasatuse astmest laste kasvatuse, siis tegelikult sõltub laste ja pere hea käekäik hoopis sellest, kuidas vanemad omavahel läbi saavad, probleeme lahendavad ja kohustusi jagavad. Veelgi enam - kuidas asju KOOS teevad. Elagu nad siis igapäevaelus koos või lahus.

Mehe püüdu olla hea isa tõrjub nii ühiskond kui tihti naine ise. See avaldub paljudes tillukestes, esmapilgul tähelepanematutes märkides. Need märgid on sarnased nii meil kui mujal. Näiteks on lastearsti ooteruumis laual vaid naisteajakirjad. Last puudutav info postitatakse ema nimele. Ning kodu külastav sotsiaaltöötaja küsib uksele tulnud isalt, kas ema on kodus. Isa just kui polekski kohal. Tuttav ju?

Kui järele mõelda, leiab naljakaid näiteid igaüks oma elust. Näiteks kui ühe mu sõbranna mees otsustas vaheldumisi abikaasaga beebikoolis käima hakata, kokkusid teised emmed end mitmeks tunniks pea sõnatuks.

Teine sõbranna, kes otsustas vahepeal aasta välismaal töötada ja 6-aastase tütre isaga Eestisse jättis, ei jõua siiani ära imestada, kuidas pikka blondi meest koos lokkispäise tütreaga õhtust õhtusse ühes Tallinna söögikohas einetamas näinud memmed armsale orvule (!) oma abi pakkuma hakkasid. Kui ikka väikest tüdrukut päevast päeva isaga nähakse, on emaga ju midagi traagilist juhtunud!

Ka meie, naised, peaksime enne kui asume lapsega õue asutavale isale ülipõhjalikke näpunäiteid jagama, kuhu, kuidas ja mismoodi minna või teha... hoopis kümneni lugema. Ja vaikima. Pigem proovima aeganõudvast pisikorraldamisest korrakski loobuda.

Isadele meeldivad teised asjad. Isad võivadki tavalisi asju teistmoodi teha. Tihtipeale on just isad need, kes lapse huvid ja võimed emadest varem avastavad. Lastes lihtsalt nende loovuse turvalise vati seest vabadusse.

Kui meie paariaastane laps minule ootamatult mootorrattaid vaatama hakkas, oli just isa see, kes talle järgmiselt reisilt lelu asemel kingiks mota-ajakirja tõi.

Ka seda, et tütrele meeldib rokkmuusika ja ta lausa jumaldab Kimmo Pohjoni, ei avastanud sugugi mitte mina. Ja peale selliste huvide teadasaamist ei ilmunud meie lapse riulisse raamatute kõrvale mitte minu abiga need kaks esimest päris oma CD-d - täis Kimmo metsikut muusikat...

Täna ma õnneks enam ei imesta, kuidas sai neljane plikatirts ühe oma kaisukaru Condolee'zaks ja teise Obamaks ristida ja mulle maailmariikide lippude tundmises pika puuga ära teha.

Keerulised asjad osutuvad lähemal vaatlusel enamasti lihtsamast lihtsamaiks. Nagu ka fakt, et kui lasta isal niimoodi issiks olla nagu ta ise paremaks peab, ongi ta juba hoopis rõõmsam ja agaram isa.

Ning uskugem, et ka väikesed tüdrukud võivad autoremondi töökojast palju põnevat leida. Või pisipõisi teel heaks kokaks võib toidutegemist nautiv isa olla märgatavalt paremaks teejuhiks. (Psssst, emmed,) mis sest, et siis on ka köögi laest näha, mis täna menüüs oli...

Head isadepäeva!